

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/118/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317214404
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4317214404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Jarmily Pogranovej, v právnej veci žalobcu: Poštová banka, a.s., Bratislava, Dvořákovo nábřežie 4, IČO: 31 340 890, v zastúpení Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábřežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanej: M. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. S., J. F. 9, o zaplatenie 1.392,91 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice, č. k. 5Csp/188/2017-69 zo dňa 30. júla 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd v y h o v u j e návrhu, aby do konania na miesto žalobcu vstúpil R Collectors, s.r.o , so sídlom Dvořákovo nábřežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.282,- Eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.282,- Eur od 01.10.2017 do zaplatenia, ktorý dlh povolil žalovanej splácať v splátkach po 20 EUR mesačne, splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti dlhu pod stratou výhody splátok. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. §§ 37, 39, 43a ods. 1, 44 ods. 1, 2, 52 ods. 1 - 4, § 451 Obč. zákonníka, § 1 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010, o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že strany sporu uzatvorili úverovú zmluvu, pri uzatváraní ktorej žalobca konal ako právnická osoba, oprávnená poskytovať úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná konala ako fyzická osoba. V žiadosti zmluvy o úvere „dobrá pôžička“ žalovaná uviedla, že je invalidný dôchodca a vo svojej výpovedi potvrdila, že použila tieto finančné prostriedky na opravu domu, resp. na úhradu nákladov na zdravotnú starostlivosť. Žalobca tvrdenia žalovanej nespochybnil, a preto ich súd považoval za nesporné. Súď následne vzhľadom na spôsob uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy skúmal, či bola uzavretá platne. Konštatoval, že zmluva obsahuje v článku 2 žiadosť žalovanej o poskytnutie úveru vo výške 2.500,- Eur s dobou splácania 8 rokov, ktorá bola podpísaná žalovanou dňa 26.05.2014. Následne žalobca dňa 27.05.2014 v článku 4 zmluvy schválil výšku úveru 1.410,- Eur a uviedol ďalšie úverové podmienky, a to počet mesačných splátok - 120, úroková sadzba - 24,90 % ročne, výška mesačnej úhrady - 32,- Eur, dátum prvej mesačnej splátky - 20.06.2014, RPMN - 27,95 % ročne, priemerná RPMN - 24,68 %, celková čiastka úveru - 3.769,77 Eur

resp. iné údaje. Tieto údaje boli doplnené až po doručení návrhu žalovanej na uzatvorenie úverovej zmluvy, pričom v konaní nebolo preukázané ani tvrdené, že by žalovaná prejavila výslovný súhlas s podmienkami úveru, uvedenými žalobcom v článku 4 zmluvy. Súd preto dospel k názoru, že žiadosť žalovanej o poskytnutie úveru vo výške 2.500,- Eur je návrhom na uzavretie zmluvy v zmysle § 43a ods. 1 Obč. zákonníka a prejav vôle žalovaného v článku 4 zmluvy o úvere - podmienky úveru, záverečné ustanovenia - je potrebné považovať za nový návrh na uzavretie zmluvy zo strany žalobcu s poukazom na ustanovenie § 44 Obč. zákonníka, keďže žalobca takýmto prejavom vôle bezpodmienečne a bez akýchkoľvek výhrad neakceptoval návrh žalovanej na uzavretie zmluvy o úvere v dôsledku čoho nedošlo k zhode prejavu vôle zmluvných strán, ktorým by platným spôsobom vznikla zmluva o úvere. Okrem toho žalovaná žiadala úver vo výške 2.500,- Eur avšak žalobca jej schválil úver len vo výške 1.410,- Eur, pričom tá tiež žiadala o možnosť splácať úver po dobu 8 rokov a žalobca súhlasil s dobou splácania v trvaní len 120 mesiacov. Okrem toho žalobca si sám a bez súhlasu žalovanej doplnil aj údaje o úrokovej sadzbe, RPMN, výške mesačnej splátky a ďalšie náležitosti, ktoré sú uvedené v článku 4 zmluvy. V konaní tak nebolo preukázané, že žalovaná akceptovala takéto úverové podmienky, ktoré uviedol v článku 4 zmluvy žalobca, a preto nemožno považovať zmluvu o úvere za uzavretú a platnú. Žalobcovi tak vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Obč. zákonníka, pretože poskytol žalovanej finančné prostriedky z titulu neplatnej úverovej zmluvy. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že žalobca poskytol finančné prostriedky vo výške 1.410,- Eur, z ktorých žalovaná uhradila čiastku 128 Eur, čo nebolo medzi stranami sporné. Súd preto žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy 1.282,- Eur, predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutými finančnými prostriedkami vo výške 1.410,- Eur a úhradami žalovanej vo výške 128 Eur.

1.4. Vo zvyšnej časti presahujúcej sumu 1.282 Eur a v časti vyčíslených úrokov vo výške 1.222,03 Eur a zmluvného úroku vo výške 24,90 % ročne od 01.10.2017 do zaplatenia zo sumy 1.392,91 Eur súd žalobu zamietol, pretože zmluva o úvere nebola platne uzatvorená, preto žalobca nemá nárok na zaplatenie poplatkov, resp. dohodnutých úrokov.

1.5. Súd priznal žalobcovi úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a to zo sumy 1.282 Eur, pretože žalovaná sa dostala do omeškania s peňažným plnením. Podľa názoru súdu, oznámenie o zosplatnení - výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 15.05.2015 je možné považovať za výzvu žalovanej na zaplatenie dlžnej sumy, preto dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty 10 dní na plnenie od doručenia výzvy sa žalovaná dostala do omeškania s peňažným plnením. Keďže už 20.05.2015 bola uložená zásielka na pošte v mieste bydliska žalovanej čím sa dostala do jej dispozičnej sféry, čo vyplýva aj z pečiatky (čl. 21), tak od 31.05.2015 sa tá dostala do omeškania s peňažným plnením, pretože nevydala bezdôvodné obohatenie v určenej lehote na plnenie. Žalobca si uplatnil nárok na úroky z omeškania až od 01.10.2017, a preto mu súd priznal právo na úroky z omeškania až od tohto okamihu zo sumy 1.282 Eur, nakoľko súd je petitom žaloby viazaný. Výška úrokov z omeškania bola určená 5,05 % ročne v súlade s právnymi predpismi.

1.6. Súd žalovanej povolil podľa § 232 ods. 4 CSP splácať dlh v splátkach po 20,- eur mesačne pretože je invalidná dôchodkyňa a jej invalidný dôchodok nepostačuje na jednorazovú úhradu dlžnej sumy. Výšku mesačnej splátky súd určil s prihliadnutím na majetkové a sociálne pomery žalovanej ako aj na skutočnosť, že na strane žalobcu ide o právnickú osobu vykonávajúcu podnikateľskú činnosť v oblasti bankovníctva a povolením takýchto splátok nebude neprimeraným spôsobom zasiahnuté do jeho ekonomických záujmov.

2. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol žalobca v zamietajúcej časti a výroku o náhrade trov konania. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach výrokov zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alebo rozsudok v týchto častiach zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal nesprávne skutkové zistenia, inú vadu konania a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na závery súdu, že zmluva nebola uzatvorená platne, pretože žalovaná nemala prijať upravený návrh zmluvy a v tejto súvislosti uvidel, že na pojednávaní sa žalovanú na tieto skutočnosti nik nepýtal. Žalovaná potvrdila, že úver jej bol poskytnutý a ten aj prevzala; bola teda preukázaná jej vôľa prijať úver na základe zmluvy, nakoľko ho aj začala splácať podľa ustanovení Zmluvy o úvere. Nespochybnila pravosť zmluvy, dokonca dlh uznala. Nikdy nepoprela prijatie úveru a keďže do 14 dní od uzavretia od zmluvy neodstúpila, jej vôľou bolo uzatvoriť spornú zmluvu.

3. Vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu nebolo podané.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti zamietajúcej časti a výroku o náhrade trov konania nie je dôvodné.

5. V odvolacom konaní žalobca návrhom doručeným dňa 30. 11. 2017 navrhol, aby do konania namiesto neho vstúpil R Collectors, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297.

6. Podľa § 80 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

7. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Odvolací súd postupom podľa § 80 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vyhovel návrhu žalobcu tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia s poukazom na to, že v priebehu odvolacieho konania došlo na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok I/2018 zo dňa 06. 08. 2018 k postúpeniu pohľadávky žalobu - singulárnej sukcesii na postupníka, spoločnosť R Collectors, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297. ktorá súhlasila so vstupom do konania na miesto žalobcu.

9. Žalobca podal odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti z dôvodu uvedeného v ustanovení § 365 ods.1 písm. f), d), h) CSP.

9.2. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

9.3. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je vymedzený vadami konania, ktorými sú všetky vady s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v § 389 CSP, ktoré spočívajú v chybnom postupe súdu napr. pri dokazovaní (ak pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ustanoveniami), pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), v chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch jeho činnosti, ku ktorým došlo počas konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom tieto vady nie sú samy osebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušenia predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9.4. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak

síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou zo dňa 24. 10. 2017 domáhal zaplata sumy 1.392,91 Eur s príslušenstvom poskytnutej žalovanej zmluvy o úvere „dobrá pôžička č. 1430244077, ktorej neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli obchodné podmienky žalobcu pre spotrebiteľské úvery, všeobecné obchodné podmienky a sadzovník poplatkov. Na základe tejto zmluvy poskytol žalobca žalovanej peňažné prostriedky v sume 1.410,- Eur, ktoré sa zaviazala splácať v 120 splátkach po 32 eur mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc prvou splátkou 20.06.2014 a konečnou splatnosťou 20.05.2024. Žalovaná úver riadne nesplácala, preto sa dostala do omeškania. Žalobca v zmysle § 565 Obč. zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zákonníka vyhlásil dňa 15.05.2015 predčasnú splatnosť úveru, po vyhlásení ktorej žalovaná nevykonala žiadnu úhradu. Podanou žalobou si žalobca uplatnil zaplata dlžnej istiny vo výške 1.392,91 Eur, dlžné úroky z istiny vyčíslené do 30.09.2017 vo výške 1.222,03 Eur, zmluvný úrok vo výške 24,90 % ročne zo sumy 1.392,91 Eur od 01.10.2017 do zaplata, ako aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.392,91 Eur od 01.10.2017 do zaplata. Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel, keď žalobcovi priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.282,- Eur s úrokom z omeškania v zmysle § 451 Obč. zákonníka, nakoľko poskytol žalovanej finančné prostriedky z titulu neplatnej úverovej zmluvy. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, keďže zmluva nebola uzatvorená, pretože úver bol žalobcom schválený za iných podmienok, ako navrhla žalovaná.

11. Odvolací súd sa po prejedaní veci v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti stotožnil s uvedeným právnym záverom súdu prvej inštancie. Medzi stranami nebolo sporné, že v zmluve o úvere „dobrá pôžička“ žalovaná požiadala o úver vo výške 2.500 eur, s dobou splácania 8 rokov. Žiadosť žalovaná podpísala dňa 26. 05. 2014. Nasledujúci deň, t.j. 27. 05. 2014 žalobca schválil poskytnutie úveru vo výške 1.410,- eur (článok 4) a doplnil údaje týkajúce sa ďalších úverových podmienok - počet mesačných splátok - 120, úroková sadzba - 24,90 % ročne, výška mesačnej úhrady - 32 Eur, dátum prvej mesačnej splátky - 20.06.2014, RPMN - 27,95 % ročne, priemerná RPMN - 24,68 %, celková čiastka úveru - 3.769,77 eur. Uvedené údaje doplnené žalobcom dňa 27. 04. 2014 sú rozdielne od údajov uvedených v návrhu žalovanej zo dňa 26. 05. 2014 na uzatvorenie úverovej zmluvy. Správne preto súd prvej inštancie konštatoval, že žiadosť žalovanej o poskytnutie úveru bola jej návrhom na uzavretie zmluvy v zmysle § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka a prejav vôle žalobcu uvedený v článku 4 zmluvy o úvere - podmienky úveru, záverečné ustanovenia - bol novým návrhom na uzavretie zmluvy s poukazom na ustanovenie § 44 Občianskeho zákonníka, keďže žalobca bezpodmienečne a bez akýchkoľvek výhrad neakceptoval návrh žalovanej na uzavretie zmluvy o úvere v sume 2.500 eur s dobou splácania 8 rokov a schválil úver vo výške 1.410,- Eur s dobou splácania 120 mesiacov a doplnil údaje o úrokovej sadzbe, RPMN, výške mesačnej splátky a ďalšie, uvedené v článku 4 zmluvy. Nový návrh úverovej zmluvy nebol žalovanou odsúhlasený a podpísaný, preto k uzatvoreniu zmluvy, z ktorej žalobca odvodzoval žalovaný nárok v tomto konaní, nedošlo.

13. Tvrdenie odvolateľa, že potvrdenie poskytnutia žalovanou preukazuje jej vôľu prijať úver na základe zmluvy nie je právne akceptovateľné. Zmluvu, ktorá nevznikla zákonom predpísaným spôsobom žalovaná totiž nemohla ani akceptovať a ani od nej odstúpiť. Neplatnosť právneho úkonu totiž možno posudzovať len podľa zákona platného v momente vykonania právneho úkonu, teda podľa toho, či došlo k účinnému prijatiu návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 Obč. zákonníka). Spravidla je tento moment totožný s momentom vykonania posledného podpisu na zmluve. Neplatnosť zmluvy nemôže dodatočne vzniknúť, ani zaniknúť. Len výnimočne, pri konvalidácii, sa neplatný právny úkon začne považovať za platný (prípady konvalidácie však musia byť vyslovene uvedené v zákone - napr. § 12 ods. 5 zákona o rodine). Zmluva vzniká, len ak je návrh zmluvy adresátom prijatý v celom rozsahu (bezpodmienečne) a zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy je doručené navrhovateľovi. Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je odmietnutím návrhu (oferty, § 44 ods. 2 Obč. zákonníka). Táto právna norma účinne bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsensu zmluvných strán. Zákon ustanovuje, že napriek iným výrazovým prostriedkom je prijatím návrhu aj odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami bez toho, aby sa dotkla obsahu návrhu (oferty). V danej veci údaje uvedené žalobcom v článku 4 spornej zmluvy sa týkajú podstatnej náležitosti zmluvy - výšky úveru a jeho splatnosti, preto je správny záver súdu prvej inštancie, že žalobca neakceptoval návrh zmluvy žalovanej z 26.

05. 2014 a predložil jej nový návrh zmluvy; ten žalobkyňa nepodpísala, teda nedošlo k platnému k uzatvoreniu spornej zmluvy a žalobcovi vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako správne konštatoval súd prvej inštancie.

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých častiach v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

15. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej odvolací súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré by jej inak patrili v zmysle § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, pretože jej v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).